

כך, אלא אמר לו שאם יזדמן לו להיות שם, מבקש הוא ממנו שיקדש את אותה אשה.

ואילו לעיל נקט התנא לשון "האומר לחבירו", דמשמע ששלחו לשם כך! (1)

ומשנינן: **הכא רבותא קא משמע לן, והתם רבותא קא משמע לן**. כלומר, בשני מקומות בא התנא ללמד אותנו חידוש במה שנקט בלשונו "חבירו" או "שלוחו".

ומפרשינן: **הכא בפרקין רבותא** [חידוש] **קא משמע לן**, במאי דנקט "חבירו" ולא "שלוחו".

דאי הוה תנא "שלוחו", היינו טועים, והוה **אמינא: שלוחו הוא דאמרינן דהוי רמאי** אם הלך וקידשה לעצמו, הואיל **דסמכה דעתיה דמשלח, וסבר: היות ושלחתי אותו במיוחד**

לשם כך, בודאי **עבר** [יעשה] **לי** את שליחותי.

אבל אם אמר לחבירו: "קדש לי אשה פלונית", ולא שלחו במיוחד לשם כך, הואיל **דלא סמכה דעתיה דמשלח, כי יתכן שלא יזדמן חבירו לאותו מקום**.

אם כן, **אימא** [היינו אומרים]: אף על פי שלא הודיעו שרוצה לקדש אותה לעצמו, **לא ליהוי רמאי** [לא יחשב החבר רמאי] אם יקדש אותה לעצמו.

ולפיכך שנה התנא: "האומר לחבירו", כדי להורות לנו, שאף בחבירו, סמכה דעתיה עליו, ואם הלך וקידשה לעצמו, ולא הודיעו קודם לכן, הרי הוא נוהג מנהג רמאות. (2)

וכן **התם** [בפרק האיש מקדש], דקתני

אשה פלונית במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר, ותיבת "הלך" שם אינה מתפרשת בלשון רמאות!?

ותירץ ה"מקנה": שם שייך לשון והלך וקידשה, על הליכתו למקום אחר, אבל במשנתנו אינה הליכה ממש, אלא שהלך אחר דעתו ברמאות. וראה עוד שם וב"עצמות יוסף" וב"פני יהושע".

1. רש"י. וה"מקנה" כתב: שלוחו הוא כאשר נתרצה השליח ואמר כן אעשה, וחבירו היינו כאשר לא אמר לו שיעשה את מה שביקש ממנו. וראה בהערה להלן.

2. על פי רש"י. וה"מקנה" [לשיטתו] פירש את הצריכותא כך: אי תנא שלוחו, הוא אמינא: דוקא שלוחו, שאמר לו כן אעשה, הוא דסמכה דעתו שיעשה שליחותו, אבל "חבירו" שלא

הבטיח לו שיעשה כדבריו, אימא לא סמכה דעתיה ולא הוי רמאי, קא משמע לן.

ורש"י שלא פירש כך, סובר שאם לא אמר לו שימלא את בקשתו, אינו מחוייב לעשות שליחותו, ואינו רמאי כלל.

ואמנם התוספות ד"ה לקדושי כתבו שבין האומר לאביו רוצה אני באשה פלונית, ושתק האב ולא השיבו, הרי הבן סומך על אביו שיעשה שליחותו, ומשמע שאף אם לא אמר לו כן אעשה סומך עליו המשלח, ושוב צריך להבין מדוע לא פירש רש"י כדברי ה"מקנה"! [ובפרט שהלשון "צא וקדש לי" משמע ששלחו במיוחד לשם כך].

יש שחילקו בין האומר לחבירו לבין האומר לאביו, כי היות ואין דרך ארץ למנות את אביו לשליח, וגם אין האב מתבייש לסרב לבקשת בנו, על כן סומך הבן על אביו שיעשה את שליחותו, כל עוד שלא סירב לו, אבל האומר